

מצוה שיו הזהירנו מלקלל איש איזה שיהיה מישראל. והוא אמרו לא תקלל חרש, והבן ממני ענין זה החרש מהו, וזה כי כשהנפש כשהתנועעה לנקום מהמזיק לפי צורת ההיזק הקיימת בדמיון הנה לא תסור מהיות מתנועעת עד שתגמול למזיק לפי צורת ההיזק הרשומה בדמיון וכאשר שלמה לו גמול תנוח אותה התנועה ונעדרה מהתנועעה מן הדמיון, ופעמים ישלימנו גמול בקללה ובחרופין לבד ותנוח בדעתו בשיעור מה שהגיע למזיק היזק באותן המאמרים והחרוף, ופעמים יהיה הענין יותר קשה ולא תנוח אותה התנועה עד שתאבידהו ממנו אז תנוח בדעתו שיעור מה שהגיע לו מכאב לאבוד ממנו, ופעמים יהיה הענין יותר קשה ולא תנוח עד שתנקום ממנו בגופו ממיני ההכאות וחסרון האיברים, ופעמים יהיה הענין יותר קשה ולא תנוח התנועה עד שתקח נפש המזיק ואת חלקו מן המציאות וזה הוא התכלית, ופעמים תהיה תנועת הנפש קטנה לבקשת עונש המזיק וזה לקטנות עונש עד שתנוח התנועה בצעקות וגזמו עליו וקללו אע"פ שלא ישמע אותו אדם ולא יהיה במעמד ההוא, וזה מפורסם מפועל בעלי החמה וכעס שתנוח דעתם בזה השיעור מהחטאים הקלים ואף על פי שיהיה החוטא בלתי יודע בכעסם ולא ישמע בחרופיהם. ואולי יהיה בדעתנו כי בתכלית מה שנאסר לנו קללת איש מישראל כשיהיה שומע אותו למה ששיגהו מן הצער והכאב אבל קללת החרש אחר שלא ישמע ולא יכאב בו שלא יהיה בזה חטא, הנה הודיענו שהוא אסור והזהיר ממנו, כי התורה לא הקפידה בענין המקולל לבד אבל הקפידה גם כן בענין המקלל לבד כשהזהיר שלא יניע נפשו לנקימה ולא ירגיל לכעוס, וכן בעלי הקבלה הביאו ראיה על איסור קללת כל איש מישראל מאמרו לא תקלל חרש. ולשון ספרא אין לי אלא חרש מנין לרבות כל אדם תלמוד לומר ונשיא בעמך לא תאור אם כן למה נאמר חרש מה חרש מיוחד בחיים יצא המת שאינו בחיים. ובמכילתא לא תקלל חרש דבר הכתוב באומללין שבאדם. וכל מה שאמרנו בתנאי שיקלל בשם, וכן כשקלל עצמו לוקה. הנה כבר התבאר שמי שקלל חבירו בשם עובר בלאו אחד והוא לא תקלל חרש. ומי שקלל הדיין עובר בשני לאוין ולוקה שנים, ומי שקלל נשיא לוקה שלש. ולשון מכילתא כשהוא אומר ונשיא בעמך לא תאור אחד דיין ואחד נשיא במשמע ומה תלמוד לומר אלהים לא תקלל לחייב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו, מכאן אמרו יש מדבר דבר אחד וחייב עליו משום ארבעה דברים משום לא תקלל חרש ומשום האב ומשום דיין ומשום נשיא בעמך מכל מקום. הנה התבאר מה שזכרנוהו. והתבארו משפטי מצוה זו ברביעי משבועות. (קדושים, הלכות סנהדרין

פכ"ו):

מצוה קעח היא שצונו להעיד בבית דין בכל מה שנדעהו בין מי שיהיה בו מיתה מי שהעדות עליו או הצלתו או הפסד ממנו או הריסתו אנחנו חייבין להעיד בכל זה ולהודיע הדיינין מה שראינו או שמענו. והנה הביאו ראיה על חיוב הגדת העדות מאמרו יתברך והוא עד או ראה או ידע. והעובר על מצוה זו ויכבוש העדות ענשו גדול והוא אמרו אם לא יגיד ונשא עונו, וזה דבר כללי, ואם היתה העדות שכבש אותה עדות ממון וכחש בה ונשבע על שקר חייב קרבן עולה ויורד כמו שבאר הכתוב ובתנאים

הנזכרים בשבועות. וכבר התבארו משפטי מצוה זו בסנהדרין.
(ויקרא, הלכות עדות פ"ט):